

MINISTRI KÄSKKIRI

Tallinn

„28”. aprillil 2008 nr 146

Programmi „Elanike teavitamine elamute energiasäästlikkusest” kinnitamine

“Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse” § 12 lõike 4 ja § 20 lõike 6 alusel ning kooskõlas Vabariigi Valitsuse 24. aprilli 2008. a korraldusega nr 197 „Elukeskkonna arendamise rakenduskava” prioriteetse suuna „Energiamajanduse arendamine” eesmärkide saavutamiseks:

Kinnitan programmi „Elanike teavitamine elamute energiasäästlikkusest” (lisatud).

Juhan Parts

PROGRAMM „ELANIKE TEAVITAMINE ELAMUTE ENERGIASÄÄSTLIKKUSEST”

1. Programmi nimetus

Elanike teavitamine elamute energiasäästlikkusest.

2. Rakenduskava, prioriteetse suuna ja meetme nimetus

„Riiklik struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013” ja sellest tuleneva „Elukeskkonna arendamise rakenduskava” (edaspidi rakenduskava) prioriteetse suuna „Energiamajanduse arendamise” meede “Elanike teavitamine elamute energiasäästlikkusest” (edaspidi programm).

3. Programmi eesmärk, ülesanded ja sihtgrupid

3.1 Programmi eesmärgiks on elanike energiasäästualase teadlikkuse suurendamine, hoonetes hea sisekliima ja ümbritseva keskkonna saastamist vähendavate ning reaalselt ning mõistlikku energiaressursside kokkuhoidu suurendavate arukate energiasäästumeetmete rakendamise propageerimine korterelamutes Krediidid ja Ekspordi Garanteerimise Sihtasutuse KredEx (edaspidi *KredEx*) energiasäästu kompetentsikeskuse (edaspidi *ESK*) kaudu.

3.2 Programm seab järgnevad ülesanded:

- 3.2.1 koguda informatsiooni enamlevinud hoonetüüpide sisekliima, energiatarbe ja tehnilise seisukorra kohta (uuringute ja hangete korraldamine);
- 3.2.2 hoonetes teostatud energiaauditite andmete kogumine ühtsesse andmebaasi, andmete analüüsimine ja analüüsides kokkuvõtete tegemine;
- 3.2.3 eramute, korterelamute ja ühiskondlike hoonete majandamise eest vastutavate isikute koolitamine ja teadlikkuse tõstmine energiasäästu võimalustest hoonetes;
- 3.2.4 eramute, korterelamute ja ühiskondlike hoonete esindajate, omanike ja haldajate mitmekülgne ja kompetentne informeerimine ja teavitamine energiasäästu võimalustest hoonetes.

3.3 Programm on suunatud järgmistele sihtgruppidele:

- 3.3.1 korterelamute majandamise eest vastutavad isikud;
- 3.3.2 ühiskonna arvamusiidrid ning meedia esindajad, kelle kõrge teadlikkus aitab kaasa energiasäästu lahenduste osas suure huvi ja positiivse hoiaku tekkimisele;
- 3.3.3 poliitikakujundajad, ametnikud, kohaliku omavalituse töötajad;
- 3.3.4 laiem avalikkus- teadlased, valdkondlikud partnerid ja teiste riikide avalik sektor, kellele tutvustatakse Eesti kogemusi energiasäästu saavutamise alases tegevuses.

4. Kohaldamisala

Kui programmi raames kasutatav toetus on vähese tähtsusega abi Komisjoni määruse (EÜ) nr 1998/2006 mõistes, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 379, 28.12.2006, lk 5), siis järgitakse nimetatud määruses sätestatud abi andmise tingimusi.

5. Programmi lühikirjeldus

Programmi loomise ajendiks on ühiskonna energiasäästlikkuse alase teadlikkuse tõstmine. Oluliseks lähtekohaks on elanike väärtushinnangute mõjutamise ja ümberkujundamisega saavutatav positiivne hoiak, mis pikemas perspektiivis aitab lõpptarbijal energiaressursse säästlikumalt kasutada.

Energiatarbimine hoonete kütmiseks, ventilatsiooniks, jahutuseks, valgustuseks ja soojavarustuseks on Eestis märkimisväärselt suurem võrreldes teiste samades kliimatingimustes asuvate Euroopa riikidega. Kuna hoonete küttevajaduseks kulub 40-50% lõpptarbijate poolt kasutatavast energiast ja kütusest, on oluline informeerida ja koolitada hoonete majandamise eest vastutavaid isikuid ning teavitada elanikkonda energiasäästlikumast käitumisest ja erinevatest võimalustest keskkonnahoiu mõttes.

Elamufondi jätkusuutliku püsimise ja arendamise osas pööratakse tähelepanu elanikkonna üldisele harimisele läbi tõhusa teavitus- ja koolitustöö alase tegevuse.

Sihtgruppidele ja avalikkusele suunatakse programmi käigus erinevaid tutvustavaid meediakampaaniaid ning avaldatakse artikleid, et teadvustada ja kinnistada säästliku energiakasutuse põhimõtteid ja võimalusi.

6. Seos rakenduskavaga ja rakenduskavas toodud tegevussuundade ja meetmetega ning valdkondlike arengukavadega

6.1 Programm on ellu kutsutud "Eesti eluasemevaldkonna arengukava aastateks 2008-2013" alusel, ning viiakse ellu „Riikliku struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013” „Elukeskkonna arendamise rakenduskava” prioriteetse suuna „Energiamajanduse arendamine”, meetme „Energiasäästu arendamine elamumajanduses” raames. Lisaks toetavad programmi raames elluviidavad tegevused „Elukeskkonna arendamise rakenduskava” prioriteetse suuna „Piirkondade terviklik ja tasakaalustatud areng” tulemuste saavutamist.

Energiasäästu võimaluse suurendamiseks elanike koolitamise ja teadlikkuse tõstmise programmi eesmärkide täitmisele aitavad kaasa prioriteetse suuna „Energiamajanduse arendamine” teised rakendusskeemid: enne 1993ndat aastat ehitatud korterelamutes energiasäästlike komplekssete rekonstrueerimistööde toetamine renoveerimislaenu abil (edaspidi *renoveerimistoetus*) ja korterelamutes tehniliste ekspertiiside ja energiaauditite läbiviimise toetamine (edaspidi *energiaaudititoetus*).

6.1.1 Renoveerimistoetus

Korterelamute renoveerimistoetuse eemärgiks on toetada enne 1993ndat aastat ehitatud korterelamute põhikonstruktsioonide (kande- ja piirdetarindite) renoveerimist ning küttesüsteemide renoveerimise või asendamisega seotud renoveerimistöid, selleks et suurendada korterelamute eluiga, vastupidavust ja energiatõhusust. Tegevuse raames toetatavateks sihtgruppideks on korteriühistud, hooneühistud, korteriomanike ühisused ja õigusjärgselt tagastatud korterelamute omanikud. Renoveerimistoetusena finantseeritakse korterelamute renoveerimistöid soodusintressiga laenuskeemi abil ning toetus on suunatud ennekõike väiksematele kortermajadele.

6.1.2 Energiaaudititoetus

Energiaauditi läbiviimise toetuse eraldamise eesmärgiks on aidata kaasa korterelamute tehnilise- ja energeetilise seisukorra osas informatsiooni kogumisele ning prioriteetsete renoveerimistööde soovitamisele.

7. Toetatavad tegevused

Programmi raames toetatakse järgmisi tegevusi:

- 7.1 sihtgruppidele suunatud koolituste, seminaride, infopäevade korraldamine ja läbiviimine;
- 7.2 infokandjate, publikatsioonide ja jaotusmaterjalide koostamine, valmistamine ja levitamine;
- 7.3 kommunikatsioonikampaaniate läbiviimine;
- 7.4 uuringute ja analüüside korraldamine, läbiviimine ja tulemuste levitamine;
- 7.5 võrgustike, ümarlaudade ning muude koostöövormide algatamine ja tegevuste koordineerimine;
- 7.6 konkursside korraldamine ja läbiviimine ning tulemuste levitamine;
- 7.7 messidel ja koostööprojektides osalemine.

8. Abikõlblikud kulud

Programmi raames on võimalik taotleda toetust järgmiste programmi tegevustega otseselt seotud kulude katmiseks:

- 8.1 kulud, mis on vajalikud ja mõistlikud programmi tegevuste elluviimiseks ja programmi eesmärkide saavutamiseks;
- 8.2 käibemaks vastavalt „Perioodi 2007-1013 struktuuritoetuse seaduse” (edaspidi STS) § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korrale;
- 8.3 personalikulu:
  - 8.3.1 töötasud;
  - 8.3.2 puhkusetasud;
  - 8.3.3 koolituskulud;
  - 8.3.4 transpordikulud;
- 8.4 üldkulud:
  - 8.4.1 kulud bürootarvetele;
  - 8.4.2 kulud sideteenustele;
  - 8.4.3 infotehnoloogia ja kontoritehnika hooldus- ja remondikulud;
  - 8.4.4 ruumide üürikulu;

- 8.4.5 kommunaalkulud (kulud kütte, vee ja elektri tarbimisele, ruumide koristamise kulud);
- 8.4.5 valveteenuse kulud;
- 8.4.6 ESK-iga seotud KredExi infotehnoloogia (serverid ja võrgud) hooldus- ja remondikulud, finants- ja riskijuhtimise kulud;
- 8.5 lähetuskulud (komandeeringud, päevarahad);
- 8.6 liiklusvahendi (mootorsõiduki) kasutusrent;
- 8.7 kontoritehnika ja mööbli ost või liisimine;
- 8.7.1 kontoritehnika ja mööbli ostmise või liisimise abikõlblikkuse hindamisel rakendatakse STS § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korras sätestatud;
- 8.8 turunduskulud:
  - 8.8.1 meedia- ja reklaamiteenustega seotud kulud;
  - 8.8.2 sihtturul turundusürituste ning kampaaniate teostamise ja korraldamise kulud;
  - 8.8.3 koolituse korraldajate ja esinejate sõidukulud vastavates õigusaktides kehtestatud maksustamisele mittekuuluvate piirmäärade ulatuses;
  - 8.8.4 infokandjate ning jaotusmaterjalide koostamise, valmistamise ja levitamise kulud;
  - 8.8.5 kodulehe haldamisega seotud kulud;
- 8.9 kulud, mis on seotud struktuuritoetuse sümboolika kasutamisega.

9. Mitteabikõlblikud kulud

Lisaks STS § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korras loetletud mitteabikõlblikele kuludele on programmi raames mitteabikõlblikud ka järgmised kulud:

- 9.1 finants- ja pangakulud, sealhulgas intressikulud, finantstehingute tasud, valuutavahetuse tasud ja kahjumid, pangakontode avamise ja haldamise kulud;
- 9.2 liiklusvahendite soetamise kulud;
- 9.3 kinnisasja soetamise kulud;
- 9.4 kasutatud seadmete soetamise kulud;
- 9.5 erisoodustustelt tasutav maks;
- 9.6 amortisatsioonikulud;
- 9.7 hüvitised ametist vabastamise ja töölepingu lõpetamise korral;
- 9.8 kulud projekti personali lisahüvedele ja töötasudele lisaks makstavale toetusele;
- 9.9 trahvid, viivised ja muud rahalised karistused ning kohtukulud;
- 9.10 kindlustusmaksed, välja arvatud kasko-, liiklus-, vara-, reisi-, ravi-, tööohutus-, tööandja vastutuskindlustusmaksed ja töötasuga kaasnevad kindlustusmaksed.

10. Programmi eelarve

10.1 Programmi eelarve rahastamisallikate lõikes 2007-2013

Elanike teavitamine elamute energiasäästlikkusest	Ühenduse osalus ERDF	Avaliku sektori osalus (RE kaasfinantseering.)	KOKKU
Programmi eelarve kokku 2008-2013	9 000 000 EEK	0	9 000 000 EEK

10.2 Toetussumma määr on kuni 100% abikõlblikest kuludest.

10.3 Programmi eelarve aastate lõikes lepitakse kokku Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja KredEx vahel igal aastal sõlmitavas riigieelarvelise eraldise lepingus.

11. Rakendusasutus, rakendusüksus ja programmi elluviija

11.1 Programmi rakendusasutuseks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).

11.2 Rakendusüksuse ülesandeid täidab vastavalt KredEx (edaspidi *rakendusüksus*).

11.3 Programmi elluvijaks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt loodud KredEx (edaspidi ka kui *programmi elluviija*), kelle peamisteks ülesanneteks on parandada väike- ja keskmise suurusega ettevõtete rahastamisvõimalusi, maandada ekspordiga seotud krediidiriske, võimaldada inimestel rajada või renoveerida oma kodu ja arendada energiasäästlikku mõtteviisi. KredEx on pikaajalise tegevuskogemusega ning usaldusväärne koostööpartner paljudele ettevõtjatele ja korteriühistutele.

11.4 Programmi elluviija ja rakendusüksuse ülesannete täitmine on KredExis lahutatud struktuuriüksuste tasandil. Programmi elluviimine toimub KredExis vastavalt juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjeldusele, mis on sätestatud KredExi sisekordades.

12. Programmi rakendamise alused

12.1 Programmi rakendamine toimub rakendusasutuse ja programmi elluviija vahel programmi elluviija ülesannete täitmiseks sõlmitud halduslepingu (edaspidi *haldusleping*) alusel.

12.2 Programmi elluviija koostab programmi rakendamiseks detailse tegevuskava ja iga-aastase eelarve abikõlblike tegevuste lõikes vastavalt riigieelarvelise eraldise lepingus sisalduvale tegevuskava ja eelarve koostamise tingimustele.

13. Programmi elluviija kohustused

13.1 Programmi elluviija on STS § 20 lõike 5 kohaselt võrdsustatud toetuse saajaga, mistõttu programmi elluviija suhtes kohaldatakse toetuse saajale sätestatud õigusi ja kohustusi.

13.2 Programmi elluviija on kohustatud programmi korrektselt ellu viima ning kasutama saadud toetust sihtotstarbeliselt. Kõik toetusest hüvitatavad kulud peavad aitama kaasa programmi eesmärkide saavutamisele, olema programmi tegevustega otseselt seotud ja abikõlblikud.

13.3 Programmi elluviija kohustused on sätestatud STS §-s 22 ning halduslepingus.

14. Toetuse väljamaksete tegemise tingimused ja kord

14.1 Toetuse väljamaksed tehakse programmi elluvijale vastavalt STS § 23 lõike 4 alusel kehtestatud korrale.

14.2 Väljamakse taotluse (edaspidi *VMT*) ja selle aluseks olevad dokumendid koostab programmi elluviija.

14.3 Programmi raames on võimalikud väljamaksed teostada osaliselt tasutud kuludokumentide alusel vastavalt punktis 14.1 nimetatud korrale.

14.4 VMT ja aruannete kontrollimine ja menetlemine toimub rakendusüksuses vastavalt rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjeldusele, mis on sätestatud KredExi sisekordades.

15. Programmi muutmise tingimused ja kord

15.1 Rakendusasutus võib alata programmi muutmise vastavalt vajadusele kas programmi elluviija taotluse alusel või enda algatusel.

15.2 Programmi muutmiseks vormistatakse käesoleva käskkirja muudatus ning tehakse vastav muudatus halduslepingus.

16. Toetuse kasutamise seotud aruannete esitamise tähtajad ja kord

16.1 Programmi elluviija esitab aruanded rakendusüksuse poolt rakendusasutusele esitatavate aruannete koosseisus: tegevusaruande koosseisus sagedusega kaks korda aastas ning seirearuande koosseisus sagedusega üks kord aastas.

16.2 Programmi elluviija esitab aruannetes rakendusasutusele info programmi tegevuste ja tulemuste saavutamise kohta. Rakendusasutusel on õigus küsida programmi elluviimise kohta täiendavat informatsiooni või kehtestada vajadusel aruandluse vorm.

16.3 Programmi rakendamise seotud lõpparuanne esitatakse rakendusasutusele 3 kuu jooksul programmi lõppedes. Programmi lõpparuande vorm kooskõlastatakse rakendusüksuse ja rakendusasutusega.

17. Abikõlblikkuse perioodi algus ja lõpp

Programmi abikõlblikkuse periood algab tagasiulatuvalt 1. jaanuarist 2008. a. Programmi tegevused peavad olema lõpetatud hiljemalt 31. augustiks 2015. aastal.

18. Toetuse tagasinõudmine

Kui ilmneb, et toetust on kasutatud mitteabikõlblike kulude hüvitamiseks, teeb rakendusasutus otsuse nõuda programmi elluviijalt toetus osaliselt või täielikult tagasi.